

УДК 130.2

Чура О. – ст. гр. БМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СПЕЦИФІКА ГУМАНІЗМУ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

Науковий керівник: асист. Чоп Т.О.

Доба Відродження є однією з найнеординарніших епох людської філософії. Її відношення до світу, природи і людини стало новим світоглядним вибухом, в якому зародились вчення найвидатніших філософів та науковців світу: Леонардо да Вінчі, Петрарки, Данте, Коперника, Бруно, Макіавеллі. Геніїв цієї епохи відрізняють дві яскраві риси – всебічність поглядів та антропоцентричний характер мислення. В центрі уваги філософа Відродження - природа, Бог, світ, соціум і сама Людина. На відміну від домінуючих факторів попередніх епох (космосу і суспільства в Античності, Бога і Церкви в Середньовіччі), гуманізм Відродження плекає ідею чистої індивідуальності. «Оновлене самоусвідомлення людини і її громадянська позиція пронизані відчуттям гордості та самоствердження, усвідомлення власної сили та таланту стають характерними якостями людини».

Ідеал людини Відродження – різноплановість. Математика, механіка, філософія, теологія, теорія живопису і анатомія – ось перелік занять представника кола гуманістів. Яскравим прикладом того, як Відродження сприймало Людину, є праця одного з найвідоміших представників італійських гуманістів Джованні Піко делла Мірандола «Промова про людську гідність». В ній філософ змальовує образ людини, яку Бог наділив свободою волі, яка сама спроможна вирішувати свою долю, визначати своє місце в світі. Людина Відродження – не лише частина природи, божественне творіння, вона є творцем, тому домінує над світом.

Сприйняття Людини як Творця, наділяє її з позиції мислителів епохи надзвичайною владою. Можливість творити – є визначальною рисою людської діяльності, тому саме в цей період формується специфічне відношення до митців як до сакральних особистостей, а мистецтво набирає небаченого до цього часу значення. Творча діяльність – найвища форма людської діяльності, оскільки вона дозволяє людині творити новий світ, відчувати і насолоджуватись його красою, якою в Відродженні захоплювались навіть релігійні діячі. Гуманізм епохи Відродження стверджує: Людина здатна не лише творити світ, вона є творцем самої себе.

Антропоцентризм – як домінуюча світоглядна позиція цього періоду, ставить перед людиною питання про цінність та суть свободи, якою вона наділена, реалізацію цієї свободи у творчості, дослідницькій діяльності індивіда. Свобода, дана людині, двозначна: вона возвеличує людину, і вона ж залишає її на одинці з самою собою.

Індивідуальність, поняття особистості, які в цей час розглядає філософія Відродження, тісно пов'язані з поняттям унікальності, своєрідності кожної окремої людини. Якщо індивідуальність можна тлумачити з позиції відмінності зовнішніх та внутрішніх якостей людини, то поняття особистості ближче до морально-етичних якостей: здатності людини усвідомлювати різницю між добром і злом, нести відповідальність за свої вчинки. Гуманізм Відродження ближче до сприйняття людини через призму естетичного підходу. Образ людини – як найдовершенішого творіння, викликає почуття насолоди, милування, бажання відтворити цей образ у вічності.

Таким чином, гуманізм філософії Відродження робить спробу розкрити та проаналізувати образ універсальної Людини - Титана, Творця – символу цієї епохи через призму мистецтва, науки, релігії та соціальних вчень.